

PAPER DETAILS

TITLE: Sinif Öğretmenligi Anabilim Dalinda Alinan Müzik-Müzik Öğretimi Derslerinin Öğretmenlik Uygulamalarindaki Yansimalari

AUTHORS: Dolunay AKGÜL BARIS,Ebru ÖZATA

PAGES: 27-42

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/181279>

Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında Alınan Müzik-Müzik Öğretimi Derslerinin Öğretmenlik Uygulamalarındaki Yansımaları

Reflections of Music and Music Training Classes Taken at Main Learning Branch of Class Teaching in Teaching Practices

Dolunay Akgül Barış*
Ebru ÖZATA**

Özet

Günümüz çağdaş eğitim sistemi içerisinde, artık sanat eğitimi de bilim ve teknoloji ile birlikte gerektiği yeri almaktadır. Sanat Eğitiminin en önemli kollarından biri de Müzik Eğitimi ve Öğretimidir. Eğitim sistemimiz içerisinde çocuklarımız sistematik bir müzik eğitimine ilköğretim döneminde başlamaktadırlar. Müzik Eğitiminin temellerinin atıldığı bu dönemde çoğu okullarımızda sınıf öğretmenleri tarafından yürütülen Müzik Eğitimi derslerinde, sınıf öğretmenlerimizin konuya ilişkin yeterli bilgiye ve donanımına sahip olmaları ayrıca önem taşımaktadır. Bu amaçla, Eğitim fakülteleri Sınıf öğretmenliği ABD son sınıf öğrencilerinin lisans döneminde aldıkları Müzik ve Müzik öğretimi derslerinin, son sınıf öğretmenlik uygulamalarındaki yansımaları tespit edilmeye çalışılmış, örneklem olarak ise, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalının son sınıfında öğrenim görmekte olan 43 öğrenci alınmıştır. Öğrencilere veri toplamak amacı ile anket tekniğiyle sorular yöneltilmiş, elde edilen verilerin SPSS programıyla çözümlemesi yapılarak, sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik eğitimi, öğretmenlik uygulaması, müzik dersi.

Abstract

In today's contemporary education system, now art education together with science and technology also takes its place which is needed. One of the most important branches of art education is Music Education and Teaching. In our education system our children systematically start their music education in the primary education period. In this period in which foundation of music education is laid music education classes are carried out by the class teachers in most of our schools so our those teachers should be well equipped with the necessary knowledge relating to the subject. For this purpose, the reflections of music and music training classes taken by class teachers during the licence term in the senior class membership practices were tried to find out and 43 students of mastership department of the University of Abant İzzet Baysal were taken as sampling. A questionnaire was delivered to the students to collect data and the obtained data was analyzed by SPSS programme and the results were derived.

Key Words: Music education, mastership practice, music class

* Doç Dr. Dolunay Akgül Barış, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi, dolunayakgul@hotmail.com.

** Ebru ÖZATA Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi, ebuycd@mynet.com

Giriş

Eğitim, geçmişten günümüze insan yaşamının her safhasında önemli bir yere sahip olmuştur. Türkiye'deki Eğitim sistemi de geçmişten bu güne değin çağdaş yaşam standartlarının gerekleri doğrultusunda gelişerek şekillenmiştir.

Türk Eğitim sisteminin temel amacı; Atatürk ilke ve devrimlerine bağlı, düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, demokratik değerlere bağlı, yeni fikirlerle açık, kişisel sorumluluk duygusuna sahip, ulusal kültürünü özümsemiş, farklı kültürleri yorumlayabilen ve çağdaş uygarlığa katkıda bulunabilen, bilim teknoloji üretimine yatkın ve beceri düzeyi yüksek, üretken ve yaratıcı bilgi insanının yetiştirilmesidir (MEB, 2006).

Bu temel amaçtan hareketle, bilim ve tekniğin özünü oluşturacak Sanat Eğitiminin de, önemi günümüz eğitim anlayışımız içerisinde gittikçe daha fazla yer almaktadır. Sanat Eğitiminin en önemli kollarından biri de Müzik Eğitimi ve Öğretimidir. Yıldız (2002, s. 14)'da Müzik Öğretimini "içsel bir süreç ve ürün olan müziksel öğrenmeleri destekleyen ve sağlayan dışsal olayların planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi sürecidir" şeklinde açıklamıştır.

Ülkemizdeki okulların ders programları içerisinde öğrencilerin psikomotor (devinışsel) davranışlarının gelişmesine katkı sağlayacak olan müzik ders saatleri, günümüz eğitim sisteminde özelliğine göre farklı yapıda olan liselerde ders programına göre farklılık göstermekte olup bunun yanında, ilköğretim 1, 2 ve 3. sınıflarda haftada ikişer saat, 4, 5, 6, 7. ve 8. sınıflarda haftada birer saat m Müzik Eğitimi yapılmaktadır. Müzik öğretmeni sayısı yeterli olan bölgelerde 4, 5, 6, 7, ve 8. sınıflara branş öğretmeni, 1,2 ve 3. sınıflara ise sınıf öğretmeni girmektedir. Ancak branş öğretmenin sayı olarak yetersiz olduğu okullarda sınıf öğretmeni 1, 2, 3, 4 ve 5. sınıfların müzik dersine girebilmektedir. Sınıf öğretmenlerinin, programda bulunan müzik dersini istenilen düzeyde yapabilmesi için müzik ile ilgili bazı temel bilgilere ve özelliklere sahip olması gerekir. İlköğretim çağındaki bir öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve özellikle psikomotor (devinışsel) alandaki gelişimi çok önemlidir. "Öyleyse, müzik eğitimi, özellikle ilköğretim döneminde göz ardı edilmeden ele alınmalı, örgün ve yaygın eğitim bütünü içinde, tamamlayıcı, destekleyici, yaratıcılığa ve ileriye götürücü işlevini kesinlikle yerine getirmelidir" (Yıldız, 2002, s. 14). Öğrencilerin, sınıf öğretmenlerinden müzik alanında yeterli bilgi ve birikimi alabilmeleri için, sınıf öğretmenin lisans döneminde yeterli bir eğitimden geçirilmesi gerekmektedir. İnsanlara, küçük yaşlarda el ve düşünme becerileri kazandırmak çok önemlidir. Daha büyük yaşlardaki insanlara el ve düşünme becerilerini kazandırmak daha zor olduğu için, ilköğretim düzeyinde müzik eğitimi ile bu becerilerin kazandırılması daha kolaydır. Çünkü fiziksel yapı becerilerin kazandırılmasında etkilidir. Bu yaşlardaki çocukların algılama düzeyleri ve bellekleri daha güçlüdür. Bu dönemde sınıf öğretmenlerine çok büyük görev düşmektedir. Sınıf öğretmenlerinin de bu sorumlulukların altından kalkabilmesi için, lisans döneminde müzik eğitimi ve öğretimi konusunda yeterli eğitime sahip olmaları gerekmektedir. Ayrıca zaman içinde de kendilerini bu konuda geliştirmeleri gerekmektedir.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinde "Öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır" (MEB, 1739 Sayılı Kanun). Bu çerçevede, sınıf öğretmeni adayları lisans döneminde aldıkları eğitim doğrultusunda son sınıfta MEB'e bağlı ilköğretim okullarında staj yapmaktadırlar. Bu araştırma sınıf öğretmeni adaylarının lisans programında aldıkları müzik ve müzik öğretimi derslerinin son sınıf öğretmenlik uygulamalarındaki yansımalarını araştırmak amacıyla yapılmıştır.

Müzik Eğitimi ve Öğretimi

İnsanların yaşantısında vazgeçilmez bir yere sahip olan müzik, Uçan (1997, s. 10) tarafından "duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerle işleyip anlatan estetik bir bütündür" biçiminde tarif edilmiştir.

İnsan hayatında müzik, eğitim alanı ve aracıdır. Eğitim alanı olarak müzik, insanın hem zihinsel, hem duyuşsal, hem de kas yönünden bir bütün olarak gelişimini sağlayıcı bir özelliğe sahiptir.

"Antik çağdan bu yana düşünürler, doktorlar, psikiyatrlar, psikologlar ve eğitimciler, bireyin zihinsel ve fiziksel gelişiminde müziğin önemli yeri olduğunu, eğitim ve tedavi açısından da büyük değer taşıdığını savunmuşlardır. W. Horward'ın dediği gibi "müziksel bir etkinlik davranışlarımız üzerine ani bir etki yaratmaktadır" (Yavuzer, 1996:220)Müzik eğitimi ülkemizde genel-özen-gen-mesleki olmak üzere üç şekilde yürütülmektedir.

"Genel müzik eğitimi, iş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program türü ne olursa olsun, ayırım gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, her yaşta herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir 'insanca yaşam' için gerekli asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar" (Uçan, 1997, s. 31).

"Özen-gen müzik eğitimi, müziğe ya da müziğin belli bir dalına özengence(amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar" (a.g.e.).

"Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar" (a.g.e., s. 32)

Ülkemizde genel müzik eğitimi ilköğretim 1. kademede genellikle sınıf öğretmenleri tarafından yürütülmektedir. Bu yüzden sınıf öğretmenliği bölümlerindeki müzik derslerinin bir sınıf öğretmenin mesleki yeterlilikleri düşünüldüğünde önemi büyüktür. Müzik eğitimi her dönemde çocukların bedensel, bilişsel ve sosyal gelişimlerinde önemli roller oynamaktadır.

“Müzik, eğitimin değişik alanlarında ve düzeylerinde öğrenmeyi ve öğretmeyi kolaylaştıran ya da sağlamlaştıran bir araçtır. İlköğretim çağı çocuğunun yaşamındaki yeri ve önemi nedeniyle ki müzik; ilköğretimde sağlam bir eğitim temeli, anlamlı bir eğitim boyutu, kullanışlı bir eğitim aracı, etkili bir eğitim yöntemi ve önemli bir eğitim alanıdır” (a.g.e., s. 13-14)

Sınıf Öğretmenliği Bölümünde Müzik Eğitimi

1998-1999 Eğitim Öğretim yılından itibaren kullanılmaya başlanan Sınıf Öğretmenliği Lisans Programına göre müzik dersi, *müzik I* adıyla III. yarıyılıda haftada 2 saat, *müzik II* adıyla IV. yarıyılıda haftada 2 saat, *müzik öğretimi* adıyla da V. yarıyılıda iki saati teorik, iki saati uygulama olmak üzere hafta 4 saat şeklinde öğretimi gerçekleştirilmiştir. Söz konusu üç bölümle ilgili açıklamalar aşağıdaki gibidir.

“Müzik I: Eğitimde müzik; rolü ve içeriği; temel müzik bilgileri, nota yazmanın doğası ve amacı, çalgı ve ses eğitimine giriş; toplu çalma ve söyleme; yaratıcılığı geliştirmede müziksel işitme okuma ve yazma çalışmaları.

Müzik II: Müzik öğelerini tanıma, dinleme, seslendirme ve besteleme çalışmaları; müziğe tarihsel bakış, diğer kültürlerdeki müziksel yapılar, müzik becerilerinin geliştirilmesi; çalgı, ses ve nota eğitimi, müzikte ünitelere uygun konular, oyunlu çocuk müzikleri.

Müzik Öğretimi: İlköğretimde I. kademe müzik ders programının incelenmesi, müziğin diğer derslerle ilişkileri; İlköğretim I. kademede uygulanan müzik öğretimi yöntem ve teknikleri; müzik ders planlarının hazırlanması, performansın değerlendirilmesi, müzik öğretiminde sınıf yönetimi, müzik becerilerinin geliştirilmesi; dinleme, söyleme, çalma ve besteleme çalışmaları” (Yükseköğretim Kurulu).

Tespit edilen eksiklikler ve eğitim düzeyinin daha yükselmesi doğrultusunda yapılan değişikliklerle Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı 2006-2007 Eğitim Öğretim yılından itibaren uygulamaya konulmak üzere yeniden düzenlenmiştir. Buna göre, müzik dersi, *müzik* adıyla III. yarıyılıda bir saati teorik, iki saati uygulama olmak üzere haftada 3 saat, *müzik öğretimi* adıyla IV. yarıyılıda bir saati teorik, iki saati ise uygulama olmak üzere haftada 3 saat şeklinde öğretimi gerçekleştirilmesi uygun görülmüştür. Söz konusu iki bölümle ilgili açıklamalar aşağıdaki gibidir.

“Müzik: Müziğin temel bileşenleri, temel müzik bilgileri; nota bilgisi, müzikte aralık kavramı, müzikte ritm kavramı, şarkı dağarcığı oluşturulması; Türkiye’de ve dünyada müzik tür ve biçimleri; geleneksel müzikten çağdaş müziğe geçiş, çalgı öğretimi,

toplu çalma ve söyleme, eğitimde müziğin rolü, yaratıcılığı geliştirmede müziksel işitme.

Müzik Öğretimi: Müzik öğretim yöntem ve teknikleri, nota öğretimi teknikleri, ritm ve melodiden yararlanarak orff çalgılarıyla çocuklar için şarkıların düzenlenmesi, çalgının şarkı öğretiminde etkili kullanımı, oyun, müzik, dans, drama ve konuşma ilişkisi, müzik-estetik ilişkisi ile müziksel beğenin geliştilmesi, müzik dersi etkinliklerinin diğler disiplinlerle ilişkilendirilmesi, İlköğretim müzik programı ile ilgili etkinlik uygulamaları” (Yükseköğretim Kurulu).

Nurikadioğlu (2000) “İlköğretim Kurumlarında Müzik Dersinde Karşılaşılan Sorunlar” konulu araştırmasında, ilköğretim kurumlarında mevcut sorunların artarak devam ettiğini, müzik dersi için haftalık ders saatinin, müzik dersliğinin ve araç gereçlerinin yeterli olmadığını, müzik programının öğrencilerin günlük yaşamında kullanacağı özelliklerden uzak, ders kitaplarının, repertuarın ve sınıf öğretmenlerinin müzik bilgilerinin yetersiz olduğunu tespit etmiştir.

Kaptan (2004) “Bolu İli İlköğretim Kurumlarında Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Derslerini İşleyişi ile İlgili Karşılaştıkları Sorunların İncelenmesi” konulu araştırmasında, müzik eğitimine ilişkin yetersizliklerin en büyük nedeninin, sınıf öğretmenlerinin eğitimciliğe yönelik öğrenim gördüğü yıllarda ya müzik eğitimi almamış olması, ya da aldığı müzik eğitiminin çok kısa süreli ve dar bir kapsamda verilmiş olduğu sonuçlarına varmıştır.

Sazak (2003), . “Müzik Öğretmenliği A.B.D. Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Uygulama Dersindeki Yeterliklere İlişkin Kendilerinin Değerlendirmeleri (A. İ. B. Ü. Örneği)”.konulu, deneysel yöntemlerden tek gruplu öntest-sontest modeli kullanarak gerçekleştirdiği araştırmasında, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği A.B.D. dördüncü sınıf öğrencilerinin uygulama dersinde yer alan yeterliklere ilişkin puanlarının uygulama öncesi ve sonrası anlamalı derecede fark olmadığı, dört yıllık bir eğitim sürecinden geçen öğrencilerin alanları ile ilgili hazır bulunuşluk düzeylerinin yeterli oluşu dışında, kendilerini gerektiği şekilde değerlendirememeleri, alan hâkimiyetlerini sınıf ortamına taşıyamamaları, öğretmenlik formasyonu derslerinde edindikleri bilgileri hayata geçiremedikleri sonuçlarına ulaşmıştır.

Barışeri (2008) “İlköğretim Öğretmen Adaylarının İlkokul Müzik Eğitimine Karşı Olan Tutumlarının ve Müzik Öğretiminde Kendilerine Olan Güvenlerinin Gelişmesinde Okul Uygulamalarının Önemi” konulu araştırmasında, ilkokul öğretmenlerinin müzik öğretimine karşı olan tutumlarını ve duygularını açığa çıkarmayı amaçlamıştır. Buna göre 3. ve 4. sınıf öğrencileri arasında anlamalı bir fark bulunmasa da 3. sınıf öğrencilerinin hem müzik dersinde, hem de aktivitelerinde kendilerine daha fazla güvendikleri sonucuna ulaşmıştır. Bunun sebebini ise, *okul uygulamalarına çıkan 4. sınıf öğrencileri, üniversite sıralarındaki teorik bilgilerden gerçek hayata yani ilkokul sınıflarına geçince gerçek bir şok yaşamaları olabilir* şeklinde açıklamıştır..

Küçüköncü(1998) “Sınıf Öğretmenliğinde Müzik Eğitimi” konulu çalışmasında, sınıf öğretmenlerinin müzik eğitimlerinin yeterli düzeyde verilmesinin, ilköğretim kurumlarındaki müzik derslerinin kalitesinin artması için mutlaka gerekli olduğunu belirtmiştir. Buna karşın günümüze kadar yapılan sınıf öğretmeni yetiştirme programlarındaki müzik eğitimi derslerinin, öğretmenlerin eğitimi bakımından yeterli olmadığını belirtmiştir

Problem

Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin lisans programında aldıkları müzik ve müzik öğretimi derslerinin, son sınıf öğretmenlik uygulamalarındaki yansımaları nasıl olmaktadır?

Alt Problemler

1. Öğrencilerin, ilköğretim programının içerdiği temel müzik bilgilerine sahip olma konusundaki görüşleri nelerdir?
2. Öğrencilerin, son sınıf öğretmenlik uygulamasında öğretilecek konuya ilişkin şarkılarda seslerini kullanabilecek yeterliliğe sahip olma konusundaki görüşleri nelerdir?
3. Öğrencilerin, son sınıf öğretmenlik uygulamasında öğretilecek konuya ilişkin şarkılarda bir okul çalgısını derste kullanabilecek yeterliliğe sahip olma konusundaki görüşleri nelerdir?
4. Öğrencilerin, derslere ve konulara ilişkin yeterli kaynak ve materyale sahip olma konusundaki görüşleri nelerdir?
5. Öğrenciler, son sınıf öğretmenlik uygulamasında müzik dersine ilişkin yöntem teknikleri uygulama açısından kendilerini nasıl görmektedir?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin, lisans döneminde aldıkları Müzik Eğitiminin, öğretmenlik uygulamasındaki yansımalarını değerlendirerek, öğretmen adaylarının, uygulamalarda müzik dersine ilişkin kendilerini nasıl gördüklerini saptamaktır.

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin lisans döneminde aldıkları eğitimin, öğretmenlik uygulamasındaki yansımalarının değerlendirilmesi, son sınıf öğrencilerinin sınıf öğretmenliği lisans programında bulunan müzik dersleri ile ilgili eksikliklerinin belirlenmesi ve

çözümüne yönelik önerilerin getirilmesi, ileriki meslek yaşantılarında karşılaşılabilecekleri müzik dersine ilişkin sorunların en aza indirgenmesi, açısından önem taşımaktadır.

Sayıtlılar

1. Öğrencilerin anket sorularını cevaplandırırken, görüşlerini içtenlikle yansıttıkları varsayılmıştır.
2. Araştırma için seçilen katılımcıların evreni temsil ettiği varsayılmıştır.
3. Ulaşılan kaynaklardan alınan bilgilerin gerçek durumları yansıttığı varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

1. Bu araştırma, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı lisans 4. sınıf öğrencilerinden 43 kişi ile sınırlandırılmıştır.
2. Bu araştırma 2007 – 2008 eğitim öğretim yılı ile sınırlandırılmıştır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin öğretmenlik uygulamasında, müzik derslerinde karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini belirlemeye yönelik, nicel durum çalışması araştırma deseninin kullanıldığı bir araştırmadır.

Evren ve Örneklem

Araştırmada evren olarak, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri alınmıştır. Örneklem olarak da Amaçlı örneklem yöntemlerinden, kritik durum örnekleme yöntemi ve basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak, 43 öğrenci belirlenmiştir.

Verilerin Toplanması

Veri toplama aracı olarak öğrenci görüşlerini saptamak amacı ile uzman görüşleri doğrultusunda bir anket hazırlanmış ve veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Anket formunda öğrencilerin lisans döneminde aldıkları müzik eğitimi hakkındaki düşüncelerini (temel müzik bilgileri, seslerini kullanabilme becerileri, okul çalgılarını kullanabilme becerileri, kaynak ve yeterli materyale sahip olma durumları) saptamak için de 1 tanesi açık uçlu olmak üzere 14 soru yer almıştır. Anketin güvenilirliği için 10 kişilik bir öğrenci grubuna ön bir uygulama yapılmış, öğrencilerden alınan geri dönütler çerçevesinde anket soruları yeniden düzenlenerek son şekli verilmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Veriler araştırma sorularına göre düzenlenerek, SPSS programında frekans ve yüzde değerleri alınarak anlamlı bir hale getirilmiştir. Son olarak elde edilen veriler doğrultusunda bulgular yorumlanarak sonuçlara ulaşılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumları

Öğrencilerin, ilköğretim programının içerdiği temel müzik bilgilerine sahip olma konusundaki görüşleri nelerdir?

Tablo 1. Solfej Yapabilme Bilgi ve Becerisine Sahip Olma Durumu

	f	%
Tamamen	6	14,0
Büyük ölçüde	15	34,8
Kısmen	19	44,2
Hiç	3	7,0
TOPLAM	43	100

Tablo 1’den anlaşıldığı üzere, öğrencilerin % 48,8’unun solfej yapabilme bilgi ve becerisine sahip olduğu, buna karşın % 51,2’sinin yeterli bilgi ve beceriye sahip olmadığı görülmektedir. Bu bulguya göre öğrencilerin çoğunluğunun kendilerini bu konuda yeterli bulmadıkları söylenebilir.

Tablo 2.Şarkıları Öğretebilmek İçin Gerekli Olan Müzik Terimleri ve İşaretlerini Bilme Durumu

	f	%
Tamamen	4	9,3
Büyük ölçüde	15	34,9
Kısmen	23	53,5
Hiç	1	2,3
TOPLAM	43	100

Tablo 2’den anlaşıldığı üzere, öğrencilerin % 44,2’sinin müzik terimleri ve işaretlerini yeterli ölçüde bildikleri, buna karşın % 55,8’inin ise yeterli bilgiye sahip olmadığı görülmektedir. Bu bulguya göre öğrencilerin çoğunluğunun kendilerini bu konuda yeterli bulmadıkları söylenebilir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumları

Öğrencilerin, son sınıf öğretmenlik uygulamasında öğretilecek konuya ilişkin şarkılarda seslerini kullanabilecek yeterliliğe sahip olma konusundaki görüşleri nelerdir?

Tablo 3. Seslerini Müzikal Bir Biçimde Şarkı Söylemeye Uygun Bulma Durumu

	f	%
Tamamen	5	11,6
Büyük ölçüde	10	23,3
Kısmen	21	48,8
Hiç	7	16,3
TOPLAM	43	100

Tablo 3'ten anlaşıldığı üzere, öğrencilerin % 34,9'unun seslerini müzikal bir biçimde şarkı söylemeye uygun buldukları, buna karşın % 65,1'inin ise kısmen ve hiç seçeneklerinde birleştikleri görülmektedir. Yığılmanın % 48,8 ile kısmen seçeneğinde olması öğrencilerin seslerini müzikal bir biçimde kullanmada kendilerini yeterli görmediklerini ifade etmektedir.

Tablo 4. Lisans Döneminde Alınan Müzik Eğitiminin, Bireysel Ses Eğitimine Katkısı

	f	%
Tamamen	7	16,3
Büyük ölçüde	7	16,3
Kısmen	23	53,4
Hiç	6	14,0
TOPLAM	43	100

Tablo 4'te öğrencilerin, % 32,6'sının lisans döneminde aldıkları müzik eğitiminin bireysel ses eğitimlerine gerektiği kadar katkı sağladıkları görüşünde oldukları, buna karşın %67,4'ünün yeteri kadar katkı sağlamadıkları görüşünde oldukları görülmektedir. Yığılmanın % 53,4 ile kısmen seçeneğinde olması dikkat çekicidir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumları

Öğrencilerin, son sınıf öğretmenlik uygulamasında öğretilecek konuya ilişkin şarkılarda bir okul çalgısını derste kullanabilecek yeterliliğe sahip olma konusundaki görüşleri nelerdir?

Tablo 5. Lisans Döneminde Alınan Çalgı Eğitiminin Düzeyi

	f	%
Tamamen	2	4,7
Büyük ölçüde	4	9,3
Kısmen	29	67,4
Hiç	8	18,6
TOPLAM	43	100

Tablo 5'ten anlaşıldığı üzere, öğrencilerin % 14'ünün verilen çalgı eğitimi düzeyini yeterli gördükleri, buna karşında % 86 gibi büyük bir kısmının kısmen ve hiç cevaplarını vermesinin dikkat çekici bir sonuç olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Lisans Döneminde Alınan Çalgı Eğitiminin, Yapılan Müzik Dersine Katkısı

	f	%
Tamamen	4	9,3
Büyük ölçüde	6	14,0
Kısmen	28	65,1
Hiç	5	11,6
TOPLAM	43	100

Tablo 6'da, öğrencilerin % 23,3'ünün lisans döneminde aldıkları çalgı eğitiminin müzik derslerine yeterli ölçüde katkı sağladığını, buna karşın % 76,7'sinin lisans döneminde aldıkları çalgı eğitiminin müzik derslerine yeterli ölçüde katkı sağlamadığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin yarısından fazlasının kısmen cevabını vermesi, verilen çalgı eğitime daha fazla önem verilmesi gerektiğini söylemek mümkündür.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumları

Öğrencilerin, derslere ve konulara ilişkin yeterli kaynak ve materyale sahip olma konusundaki görüşleri nelerdir?

Tablo 7. Müzik Derslerine İlişkin Uygun Materyal Hazırlayabilme Konusunda Yeterlilik

	f	%
Tamamen	8	18,6
Büyük ölçüde	10	23,3
Kısmen	23	53,4
Hiç	2	4,7
TOPLAM	43	100

Tablo 7’de öğrencilerin % 41,9’unun yeterli kaynak ve materyale sahip olduğu, buna karşın % 58,1’inin yeterli kaynak ve materyale sahip olmadığı görülmektedir.

Çizelge 8. Derslerle ve Konularla İlgili Öğretilebilecek Şarkı Dağarcığına Sahiplik

	f	%
Tamamen	4	9,3
Büyük ölçüde	11	25,6
Kısmen	26	60,5
Hiç	2	4,7
TOPLAM	43	100

Tablo 8’de öğrencilerin % 34,9’unun gerekli şarkı dağarcığına sahip olduğu, buna karşın % 65,2’sinin sahip olmağı görülmektedir.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumları

Öğrenciler son sınıf öğretmenlik uygulamasında Müzik dersine ilişkin uygulama açısından kendilerini nasıl görmektedirler?

Tablo 9. Lisans Döneminde Alınan Müzik Eğitiminin Müzik Derslerinde Mevcut Uygulama Durumu

	f	%
Tamamen	3	7,0
Büyük ölçüde	6	14,0
Kısmen	30	69,7
Hiç	4	9,3
TOPLAM	43	100

Tablo 9’da görüldüğü üzere öğrencilerin %21’inin lisans döneminde aldıkları müzik eğitimi ile mevcut programı uygulayabildikleri, buna karşın % 79’unun mevcut programı uygulamada yetersizlik yaşadıkları görülmektedir. Buna göre öğrencilerin mevcut programı uygulama konusunda gerekli alt yapıya sahip olmadıkları söylenebilir.

Çizelge 10. Müzik Derslerinin, Müzik Dersi Öğretim Programına Göre Uygulanabilirliği

	f	%
Tamamen	5	11,6
Büyük ölçüde	9	20,9
Kısmen	25	58,2
Hiç	4	9,3
TOPLAM	43	100

Tablo 10’de görüldüğü üzere öğrencilerin % 32,5’inin müzik derslerini, müzik öğretim programına göre uygulayabildikleri, buna karşın % 67,5 gibi büyük çoğunluğun bu konuda yetersizlikler yaşadıkları görülmektedir. Buna göre öğrencilerin müzik derslerini, müzik dersi öğretim programına göre uygulayamadıkları söylenebilir.

Tablo 11. Müzik Dersi Öğretim Programındaki Konuları Anlatmakta Güçlük Çekme Durumu

	f	%
Tamamen	1	2,3
Büyük ölçüde	3	7,0
Kısmen	31	72,1
Hiç	8	18,6
TOPLAM	43	100

Tablo 11’de görüldüğü üzere öğrencilerin % 9,3 gibi küçük bir oranının müzik dersi öğretim programındaki konuları anlatmakta güçlük çekmedikleri, buna karşın % 90,7’sinin güçlük çekebildikleri görülmektedir. Buna göre öğrencilerin konuları anlatmakta sorunlar yaşadıkları söylenebilir.

Tablo 12. Lisans Döneminde Alınan Müzik Eğitiminin, Müzik Dersini Anlatmada Kullanılan Yöntem ve Tekniklere Katkısı

	f	%
Tamamen	6	14,0
Büyük ölçüde	10	23,3
Kısmen	22	51,1
Hiç	5	11,6
TOPLAM	43	100

Tablo 12’de görüldüğü üzere öğrencilerin % 37,3’ünün lisans döneminde aldıkları müzik eğitiminin, müzik dersini anlatmada kullandıkları yöntem ve tekniklere katkısının yeterli ölçüde olduğu, buna karşın % 62,7’sinin ise yetersiz ölçüde olduğu görülmektedir. Buna göre lisans döneminde verilen müzik eğitiminin, yöntem ve tekniklerin uygulanabilirliği açısından yetersiz olduğu söylenebilir.

Sonuç ve Tartışma

Bu bölümde, araştırmanın problem ve alt problemlerine ait verilerin çözümlenmesi ile elde edilen bulgular ve yorumların doğrultusunda ulaşılan sonuçlara ve elde edilen sonuçların yapılan benzer araştırma sonuçları ile ilişkilendirilmelerine yer verilmiştir.

Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğrencilerinin, ilköğretim programının içerdiği temel müzik bilgilerine(solfej yapabilme, müzik terim ve işaretlerini tanıma) sahip olma konusunda kendilerini çok yeterli bulmadıkları, öğretilecek konulara ilişkin olarak ise, kendilerini seslerini kullanabilecek yeterlilikte bulmadıkları anlaşılmaktadır. Bununla birlikte lisans döneminde aldıkları müzik eğitiminin, bireysel ses eğitimlerine yeteri kadar katkıda bulunmadığı, aldıkları çalgı eğitiminin de sınıf içi etkinliklerde kullanım için yetersiz olduğu söylenebilir. Sonuçlar, Nurikadioğlu’nun (2000) ve, Küçüköncü ‘nün (1998) yaptığı araştırmanın sonuçları ile paralellik göstermektedir.

Öğretmen adaylarının, müzik dersi ile ilgili materyal hazırlayabilme konusunda yine kendilerini yetersiz buldukları, bununla birlikte derslerde öğretilebilecek şarkı dağarcığına yeteri kadar sahip olmadıklarını düşündükleri ayrıca aldıkları müzik eğitimi, “müzik derslerinde mevcut programı uygulama” açısından yetersiz gördükleri ve müzik dersini, müzik dersi öğretim programına göre uygulayamadıkları anlaşılmaktadır. Sonuç yine Küçüköncü’nün (1998) araştırması ile paralellik göstermektedir.

Sonuç olarak, Sanat eğitiminin temellerinin atıldığı ilköğretim kurumlarımızda, eğitim kalitesinin artırılması için öncelikle sınıf öğretmenlerimizin yeterli bilgi ve donanımına sahip olmaları gerekmektedir.

Yapılan bu araştırma da göstermektedir ki, sınıf öğretmeni adaylarımız konuya ilişkin olarak kendilerini çok fazla yeterli bulmamaktadırlar.

Öneriler

Bu sonuçların ışığı altında, aşağıdaki öneriler getirilebilir.

1. Sınıf öğretmeni adaylarını, Sanat Eğitiminin önemi konusunda bilinçlendirerek, lisans döneminde bu derslere daha fazla önem vermeleri sağlanmalıdır.
2. Öğretmen adaylarının, lisans döneminde, sanat eğitimi veren bölümlerden seçmeli alan dersleri almalarına olanak sağlayarak kendilerini bu konuda daha fazla yetiştirmelerine imkân tanınmalıdır.
3. Sınıf öğretmeni adaylarının müzikal özgüvenlerinin güçlendirilmesi için, lisans döneminde bu dersleri yürüten ilgili öğretim elemanları tarafından ek çalışmalar ve etkinlikler düzenlenmelidir.
4. Sınıf Öğretmenliği ABD Lisans Programı, Müzik ve Müzik Öğretimi derslerinin programları tekrar gözden geçirilerek, düzenlemeler yapılmalıdır.

Kaynaklar

Barışeri, N. (2008) “İlköğretim Öğretmen Adaylarının İlkokul Müzik Eğitimine Karşı Olan Tutumlarının ve Müzik Öğretiminde Kendilerine Olan Güvenlerinin Gelişmesinde Okul Uygulamalarının Önemi”.<http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/tez_ozetleri/nurtug.html> 20.04.2008

Kaptan, M. (2004). “*Bolu İli İlköğretim Kurumlarında Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Derslerini İşleyişi ile İlgili Karşılaştıkları Sorunların İncelenmesi*” . Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Küçüköncü, Y. (1998). “Sınıf Öğretmenliğinde Müzik Eğitimi”.<<http://egitimdergi.pamukkale.edu.tr/makale/say17/3-SINIF%20ÖĞRETMENLİĞİNDE%20MÜZİK%20EĞİTİMİ.pdf>> 07.06.2008.

MEB. “Milli Eğitim Temel Kanunu (1739 s.k)”. *Resmi Gazete*, 14574; 24 Haziran 1973.

MEB.(2006). “Türk Milli Eğitim Sistemi”.

http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2006/takvim/egitim_sistemi.html

Nurikadioğlu, R. , H. (2000). “*İlköğretim Kurumlarında Müzik Dersinde Karşılaşılan Sorunlar*” Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Sazak, N. "Müzik Öğretmenliği A.B.D. Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Uygulama Dersindeki Yeterliklere İlişkin Kendilerinin Değerlendirmeleri (A. İ. B. Ü. Örneği)".
<<http://www.muzikegitimcileri.net/>> (20.05.2008)

Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımları*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Yavuzer, H. (1996) *Çocuk Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yükseköğretim Kurulu. "1998–1999 Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı"
<http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/ogretmen_yetistirme_lisans/sinifog.doc> (24.05.2008)

Yükseköğretim Kurulu. "2006-2007 Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı"
<http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/programlar_aciklama.doc> (24.05.2008)

Yıldız, G. (2002). *İlköğretim Birinci Kademe Müzik Öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Summary

Purpose

The purpose of this research is to find out how teacher candidates see themselves in music class practices by assessing the reflections of music education in teaching practices taken by the senior students at Main Learning Branch of Class Teaching during the licence term.

In addition to this, it is aimed to expound the shortcomings relating to the music classes of the senior pupils in the class teaching licence programme and suggestions to be able to complete those deficiencies and also to set the problems connected with the music class, which they might meet in their professional lives in the future.

Results and Discussion

As a result, in order to increase the quality of the education in our primary schools where roots of the art education are laid in advance our class teachers should be equipped with the necessary knowledge.

According to our search discoveries it is understood that the students of Main Learning Branch of Class Teaching don't see themselves enough about having the basic music knowledge (reading notes, knowing music terms and signs) which the programme of primary education contains, and also don't find themselves well enough to use their own sounds connected with the topics that are

going to be taught. In addition to this, It might be said that the music education which they take during the licence term doesn't give enough support to their individual sound education and the instrument education they take isn't enough for using in the class activities. The results show similarities to the results of the researches carried out by Nurikadioglu in 2000 and Kucukoncu in 1998.

It's understood that the teacher candidates find themselves not enough about preparing materials connected with music class and besides, they think of that they don't know necessary number of songs to teach in classes and, moreover, see the music education which they take isn't enough to practice the present programme in music classes and they haven't been able to carry out the music class in accord with the teaching programme of music lesson. The result also shows similarity with Kucukoncu's study in 1998.

Conclusion

According to the results of the study, in the period of primary education when the roots of Music Education are founded, the class teacher candidates should be aimed at giving importance to these classes by making them more conscious about the significance of Art Education . In the licence period the teacher candidates should be given opportunity to develop themselves more by taking optional field subjects from the departments that give art education.

The teachers who have carried out these classes in the licence period should arrange additional courses and activities to support the musical self-confidence of the teacher class candidates, and The Main Learning Branch Licence Programme of the Class Teaching and the programmes of Music and Music Teaching classes should be revised and made new arrangements.